

शन्स हिंसायां स्तुती कथने च भ्वा० पर० सक० सेट् क्वा
 वेट् । शंसति अशंसोत् । [शयति ते अशाप्सोत् ।
 शप आक्रोशे वा भ्वा०पञ्चे दिवा०उभ०सक०ञ्चिन्ट् । शपति ते
 शपथ पु० शप-अथन् । सत्यताकरणाय दिव्यभेदकरणे यथा
 शब्दत् यदि मिथ्या स्यात् तदा मे एतदनिष्टं स्यादित्यादि
 शपन पु० शप-ल्युट् । १ शपथे अमरः । २ गालौ त्रिका० ।
 शप्त लि० शप-क्त । १ अभिशापपञ्चे २ उल्लाख्ये ऋषभेदे
 पु० शब्दच० । [च मेदि० ।
 शफ न०शम-अच् प्रथो०पञ्च फः । १ गवादीनां खरे २ हज्जमूले
 शफर पुंस्त्री० शफं राति रा-क । (पुंटी) मत्स्यभेदे अमरः
 स्त्रियां ङीष् ।
 शफराधिप पु० इत० । इक्षिसमत्स्ये त्रिका० । [शब्दत् त ।
 शब्द शब्दकरणे अ०चु०उभ० सक० सेट् । शब्दयति ते अश-
 शब्द पु० शब्द-घञ् । १ ध्वन्यात्मके २ वर्णात्मके च श्रोत्रे-
 न्द्रियप्राप्तौ आकाशस्थे गुणभेदे ।
 शब्दग्रह पु० शब्दं गृह्णाति ग्रह-अच् । १ श्रोत्रेन्द्रिये
 वज्रार्थे अप् इत० । २ शब्दज्ञाने ।
 शब्दतन्मात्र न० कर्म० । सांख्यमतसिद्धे आकाशकारणे
 छज्जभूतभेदे तन्मात्रशब्दे १२२९ पु० दृश्यम् ।
 शब्दन लि० शब्द-ल्यु । शब्दकारके अमरः ।
 शब्दब्रह्मन् न० शब्दात्मकं ब्रह्म । १ वेदात्मके २ स्फोटिकात्मके च
 निम्ने शब्दरूपे ब्रह्मणि । [१ वाणभेदे २ अर्जुने त्रिका० ।
 शब्दभेदिन् पु० शब्दाह्वारेण भिनत्ति लज्जम् भिद-णिनि ।
 शब्दवेधिन् पु० शब्दाह्वारेण विधति लज्जं विध-णिनि ।
 १ वाणभेदे २ अर्जुने च धनञ्जयः ।
 शब्दशक्ति स्त्री इत० । शब्दानामर्थावबोधकतारूपे अग्नि-
 वाचक्षणादौ वृत्तिरूपे सामर्थ्ये ।
 शब्दाधिष्ठान न० इत० । कथं हेमच० ।
 शब्दानुशासन न० अहृशिश्रुतेऽनेन अहृ+शास-ल्युट्
 इत० । शब्दसाधुताज्ञापके व्याकरणे । "अथ शब्दाह्वया-
 सनम्" महाभाष्यम् ।
 शब्दालङ्कार पु० शब्दसामञ्जसोऽलङ्कारः । अलङ्कारशास्त्र-
 प्रसिद्धेऽनुप्रासादौ अलङ्कारे । अलङ्कारशब्दे तद्भेदा-
 दिकं दृश्यम् ।
 शब्दित लि० शब्द-क्त । आह्वते ।
 शम शान्तौ अक० शान्तीकरणे सक० दि० शमा० पर० सेट् ।
 शस्यति इरित् अशमत्-अशमोत् । उदित् क्वा वेट् ।
 शान्तः । शमयति शमयति ।

शम आलोचने चु० उभ० सक० सेट् । शमयति ते शम-
 यति ते अशमयत् त ।
 शम पु० शम-घञ् । १ शान्तौ अन्तरिन्द्रियदमने अमरः ।
 २ भोजे त्रिका० शपाणौ रामानुजम् । ३ लघुचारे राजनि० ।
 शमथ पु० शम-अथच् । १ शान्तौ अमरः । २ मन्त्रिणि मेदि० ।
 शमन पु० शमयति शम-णिच्-ल्यु । लोकानां पुण्यापुण्य-
 फलदाहत्वेन दण्डकारके १ यमे अमरः । शम-णिच्-
 भावे ल्युट् । २ शान्तीकरणे न० । ३ यज्ञार्थमशुघाते अमरः
 ४ चर्वणे धरणिः ५ हिंसायां हेमच० ६ नृगभेदे शब्दच० ।
 शमनस्वस्व स्त्री इत० । यज्ञनायाम् अमरः ।
 शमल न०शम-कलच् । १ विद्यायाम् अमरः । २ पापे संक्षिप्तं
 शमि(मी) स्त्री शम-इन् वा ङीप् । (शाद) १ उल्लभेदे
 "शमी तिल्ला कटुः शीता कषाया रेषनी लघुः । कस्य-
 कासप्रमन्नासज्जटाशः कनिष्ठित् खटा" भावप्र० ।
 २ शिखायाश्च (गुं टि) हेमच० । ३ वायुजो मेदि० ।
 शमिन् लि० शास्यति शम-णिचि । शान्ते ।
 शमीक पु०शम-वा० ईक । सुनिभेदे । [२ विप्रे च शब्दच० ।
 शमीगर्भ पु० शमीगर्भे आधारत्वेनाख्यस्य अच् । १ वज्रौ
 शमीधान्य न० शमी शिखैव धान्यम् । शिखात्मके माण-
 सुजादौ धान्ये अमरः ।
 "शमीजाः शिखिलाः शिखा तराः सृष्यास वैदलाः ।
 वैदलामधुरा कृष्याः कषायाः कटुपाकिनः । वातलाः
 कफपित्तघ्ना बलमूलमवा हिंसाः । अते सुहृमसुराभ्या-
 मन्ये त्वाघ्नानकारकाः" । सुहृमसुरभोरनाघ्नानकारि-
 त्वमन्यवैदलामेषया न तु सर्वथा एतयोरपि किञ्चिदा-
 घ्नानकारित्वदर्शनात्" भावप्र० "शूकधान्यं शमीधान्यं
 समतीतं प्रशस्यते । परतो वातकटूषं प्रायेणाभिनवं
 गुरु । यवगोधूमसापास तिलासाभिनवा हिताः ।
 पुराणाविरसाहृजा न तथार्थकरा मताः" राजवज्जभः ।
 शमीपत्नी स्त्री शम्या इव पत्नमस्याः ङीप् । लज्जाबु-
 लतायां जटा० ।
 शमीर पु० अस्या शमी अस्यार्थे २ "कश्चित् सार्धिका अपि
 प्रत्ययाः प्रकृतितो बिभ्रवचनान्यतिवर्त्तन्ते" इति भा-
 ष्योक्तेः पुंस्त्वम् । क्षुद्रायां शम्याम् अमरः ।
 शम्या स्त्री शं पाति पा-क । विट्वाति अमरः ।
 शम्याक पु०शं शिवं पाके फले वा यस्य । १ अारग्वधे अमरः ।
 २ विपाके श्यावके च हेमच० ।
 शम्ब गतौ भ्वा० पर० सक० सेट् । शम्बति अशम्बोत् ।